

Werkplaats Diversiteit

Studiemiddag, 8 mei 2019

Verslag

Één van de doelen van WOA is de kloof tussen onderzoekers uit kennisinstellingen en leraren in scholen te verkleinen. Dat doen we onder andere door te werken met leerteams in scholen.

Wat we echter hebben gezien in de afgelopen 2 jaar is dat de kans bestaat dat er een nieuwe kloof ontstaat tussen leerteams en leraren die geen deel uit maken van die leerteams.

Binnen WOA leven vragen over hoe kennisdeling nog meer en beter vormgegeven kan worden op de scholen en binnen de besturen en wat dit betekent voor de rollen van verschillende actoren.

Doel van de studiemiddag was concrete ideeën op doen over wat iedereen kan doen om de in de Werkplaats nieuw opgedane kennis nog meer te delen en in te zetten binnen de school en het bestuur.

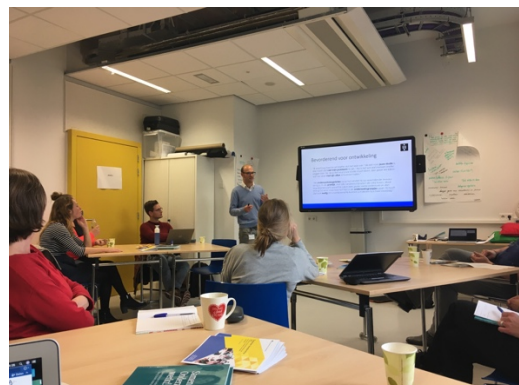
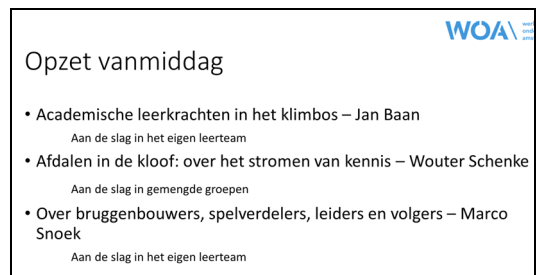
De **vraag die centraal stond** tijdens deze studiemiddag is: *Op welke manier kan kennisdeling op school en binnen het bestuur bijdragen aan nog meer betrokkenheid bij en eigenaarschap rondom onderzoeksprocessen, óók van leraren die geen deel uit maken van die leerteams?*

Tijdens deze studiemiddag hebben drie experts vanuit onderzoek ontwikkeld binnen de drie aan WOA verbonden kennisinstellingen (KI, HvA en UvA) ons input gegeven om over deze vraag na te denken in relatie tot onze eigen praktijk.

'Academische leerkrachten in het klimbos'

Jan Baan, promovendus onderzoeker bij de afdeling Onderwijswetenschappen op de UvA. Jan doet onderzoek naar de academische leerkrachten in het werkveld. Daarnaast is Jan als leerkracht werkzaam bij het onderwijsbestuur Bijzonderwijs in Amsterdam zuidoost, én als opleider op de UPvA.

Tijdens de studiemiddag heeft Jan over de

uitkomsten van zijn onderzoek verteld (zie slides van de presentatie hieronder).

Één van de conclusies uit zijn onderzoek is dat academisch geschoolde leerkrachten zich competent voelen in het onderzoekmatig werken, maar tegelijk werken ze nog niet vaak onderzoekmatig binnen hun school. Uit het onderzoek blijkt dat deze leerkrachten nog tegen verschillende uitdagingen aanlopen om meer onderzoekmatig te werk te kunnen gaan.

Na de presentatie zijn we in groepjes in gesprek gegaan over wat we herkennen uit het gepresenteerde onderzoek en welke uitdagingen we zelf nog zien in scholen, daar waar het gaat om het creëren van ruimte voor- en een cultuur van onderzoek.

‘Afdalen in de kloof: over het stromen van kennis’

Wouter Schenke Onderzoeker bij het Kohnstamm Instituut. Wouter voert praktijkgericht onderzoek uit naar het leren van leraren en schoolleiders in de context van hun school. Hij is onder andere betrokken bij onderzoek naar professionele leergemeenschappen in het voortgezet onderwijs en hij is projectleider van een langlopend onderzoek naar kennisbenutting door leraren. Één van de inzichten uit de bijdrage van Wouter was dat kennisdeling belangrijk is zowel voorafgaand aan, tijdens én na afloop van een onderzoek. Als in alle drie de fasen iedereen in de school betrokken wordt, gaat kennis sneller stromen (zie slides van de presentatie hieronder). Voor meer informatie en concrete suggesties voor kennisdeling in het onderwijs zie:

<https://www.kohnstammstituut.nl/kennisbenutting/>

Ook na deze presentatie zijn we in groepjes uit een gegaan en in gesprek gegaan over in hoeverre wij in onze eigen praktijk al kennis delen in deze verschillende fasen en hoe dit nog verbeterd kan worden.

‘Bruggenbouwers, spelverdelers, leiders en volgers’

Marco Snoek Marco is als lector Leren & Innoveren verbonden aan de Hogeschool van Amsterdam. Binnen dat lectoraat houdt hij zich bezig met professionaliteit en leiderschap van leraren en lerarenopleiders. Marco is ook lid van WOA en

Beïnvloedende factoren

- Persoonlijkheid en vaardigheden
- Structuur
- Invloed op beleid
- Schoolleiding
- Schoolklimaat

In eigen leerteam

- Wat herken je uit deze factoren?
- welke zaken hebben jullie al opgelost?
- Met welke punten worstel je nog?

KOHNSTAMM INSTITUUT

Verbinding zoeken met collega's. Tijdens drie fasen:

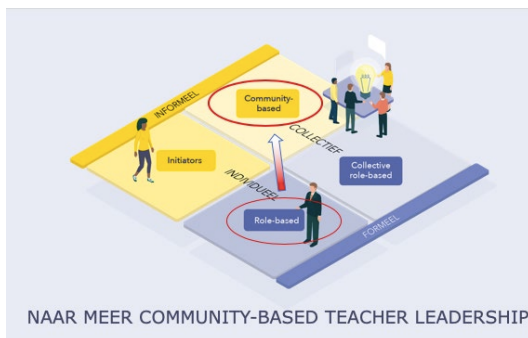
1. Vooraf: Collega's meenemen met onderzoeksthema en relevantie vergroten
2. Tijdens: Collega's laten participeren in dataverzameling en in uitproberen van nieuwe concepten/werkwijzen
3. Achteraf: Nagaan met collega's: wat kan je met dit onderzoek, wat betekent het voor de praktijk in school?

In 3 groepen uiteen:

- In welke mate ben je hier tevreden over?
- Waar heb je input op nodig?
- Wat kan je leren van elkaar?

speelt een rol in de opzet en continuering van de Werkplaats. Één van de inzichten die de bijdrage van Marco opleverde waren de vier vormen van leiderschap van leerkrachten. Het idee van leiderschap rondom onderzoek is nu vaak nog meer formeel en individualistisch, aldus Marco: één persoon neemt een rol op zich en wordt ook zo erkend in de schoolorganisatie. Dit terwijl we wellicht meer toe zouden moeten naar meer collectieve en informele vormen van leiderschap, wat meer raakt aan het idee van een leerteam (zie slides van de presentatie hieronder). Voor meer informatie zie de volgende publicatie: <http://www.hva.nl/kc-onderwijs-opvoeding/gedeelde-content/nieuws/nieuwsberichten/2019/02/eindrapport-teacher-leadership.html>

(zie hieronder de slides van de 3 bijdragen)

De roep om teacher leadership...

... is een roep om herstel en erkenning van de professionele rol, het agency en professionele handlingsvermogen van de leraar

Omdat ...

... het tijd is voor een herwaardering van de rol en positie van leraren
 ... de leraar de spil is in de kwaliteit en de ontwikkeling van onderwijs
 Centrale thema's: eigenaarschap & zeggenschap.

Teacher leadership als emancipatoire beweging

Definitie

Teacher leadership is het proces waarbij leraren op basis van expertise en affiniteit invloed uitoefenen op collega's, schoolleiders en andere actoren binnen en buiten de school. Deze invloed overstijgt het eigen klaslokaal.